

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska
Henryka Bochniarz
Janusz Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Witolda Ewa Osiatyńska

Teresa Romer
Andrzej Rzepliński
Wojciech Sadurski
Miroslaw Wyrzykowski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

Warszawa, dnia 11 października 2018 r.

1701/2018/PSP/JJ

Sąd Apelacyjny w Lublinie

ul. Obrońców Pokoju 1

20-030 Lublin

Odwołujący: **XXXXXX XXXXXXXX**

(adres w aktach)

Uczestnicy: **Prezydent Miasta Lublin**

(adres w aktach)

Rzecznik Praw Obywatelskich

(adres w aktach)

Dotyczy: sygn. akt I instancji I Ns 347/18

Pismo

w sprawie przystąpienia organizacji pozarządowej do postępowania

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (dalej: „HFPC”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Zgoda 11:

- oświadczamy, że HFPC przystępuje do postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Lublinie w sprawie z zażalenia XXXXXX XXXXXXXX na postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 10 października 2018 r. (sygn. akt I Ns 347/18) wydanego w sprawie z odwołania XXXXXX XXXXXXXX od decyzji Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 października 2018 r. (decyzja nr BM-BP-I.5310.34.2018) w przedmiocie zakazania organizacji zgromadzenia planowanego w Lublinie na dzień 13 października 2018 r., w godz. 13.00-15.00.

2. niezależnie od rozstrzygnięcia punktu pierwszego przedstawiamy stanowisko HFPC w sprawie z prośbą o dołączenie do akt.

Do reprezentacji w postępowaniu z ramienia organizacji Zarząd HFPC wyznacza Panią Danutę Przywarę, legitymującą się dowodem osobistym nr XXXXXX, Pana Marcina Wolnego, legitymującego się dowodem osobistym nr XXXXXX, Panią Katarzynę Wiśniewską, legitymującą się dowodem osobistym nr XXXXXX.

Uzasadnienie

1. Stan faktyczny

W dniu 13 września 2018 r. do Urzędu Miasta Lublin wpłynęło zawiadomienie o zgromadzeniu publicznym zaplanowanym na dzień 13 października 2018 r., w godz. 13.00-15.00. Miało ono przybrać formę przemarszu na trasie: plac Zamkowy - ul. Kowalska - ul. Lubartowska - plac Łokietka - ul. Krakowskie Przedmieście - plac Litewski - ul. Krakowskie Przedmieście -- al. Raławickie – plac Teatralny. Zgromadzenie to miało stanowić tzw. Marsz Równości. Wydarzenia o tej nazwie są cyklicznie organizowane przez środowiska mniejszości seksualnych w wielu miastach w Polsce i na świecie. Ich celem jest promowanie tolerancji i ochrony praw mniejszości seksualnych.

Decyzją z dnia 9 października 2018 r. Prezydent Miasta Lublin (dalej: „Prezydent”, „organ”) zakazał organizacji zgromadzenia. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia organ wskazał art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach¹(dalej: „Ustawa”), zgodnie z którym zgromadzenie może zostać zakazane, jeśli „jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, w tym gdy zagrożenia tego nie udało się usunąć w przypadkach, o których mowa w art. 12 lub art. 13 [tj. na drodze rozprawy administracyjnej – dop. HFPC]”. Zdaniem Prezydenta w przedmiotowej sprawie przesłanka ta zachodziła. W tym zakresie organ przywołał pisemne stanowisko Komendanta Miejskiego Policji, w którym wskazano, że „na podstawie oceny i analizy podobnych wydarzeń, które miały miejsce w innych częściach kraju, należy domniemywać, iż istnieje prawdopodobieństwo udziału w zgromadzeniu planowanym na dzień 13 października br. różnych grup społecznych o przeciwstawnych poglądach, których spotkanie w jednym miejscu może doprowadzić do konfliktu i może być jednocześnie zagrożeniem dla mieszkańców Lublina”. Ponadto, istniało ryzyko, że do miasta przyjedzie duża grupa osób chcących utrudnić przebieg marszu. O zagrożeniach związanych z organizacją zgromadzenia świadczą także, zdaniem organu, przekazy internetowe nawołujące do działań, w tym noszących znamiona czynów zabronionych, przeciwko uczestnikom marszu. Zważywszy na fakt, że trasa marszu przebiega przez centrum miasta, jego odbycie mogłoby zagrażać mieniu osób postronnych, jak i zabytkom oraz pomnikom. Organ wskazał, że zagrożenia związanego z marszem nie udało się wyeliminować na drodze rozprawy administracyjnej.

---

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 408 z późn. zm.

Od decyzji tej złożył odwołanie, w dniu 10 października 2018 r., organizator zgromadzenia, pan XXXXX XXXXXXXX. Wniósł on o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, argumentując, że organ nie wykazał należyście, że zachodzą określone w art. 14 Ustawy przesłanki uzasadniające zakazanie zgromadzenia. Wskazał, że z uzasadnienia rozstrzygnięcia Prezydenta wynika, że organ ten upatruje zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego w zachowaniach kontrdemonstrantów, a nie uczestników Marszu Równości, w związku z czym nie powinien zakazywać pokojowej demonstracji, lecz zwiększyć wysiłki mające na celu zapewnienie bezpiecznego jej przebiegu.

W dniu 10 października 2018 r. swój udział w sprawie zgłosiła także HFPC. W swoim piśmie wskazała ona, że decyzja Prezydenta narusza konstytucyjne i międzynarodowe gwarancje ochrony wolności zgromadzeń, jak również jest niezgodna z art. 14 pkt 2 Ustawy. Ponadto, organ naruszył także art. 7 i art. 77 Kodeksu postępowania administracyjnego przez zaniechanie wykazania, że zachodzi rzeczywiste zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach, któremu nie można zaradzić poprzez odpowiednie zabezpieczenie trasy przemarszu ze strony Policji.

Swój udział w sprawie zgłosił także Rzecznik Praw Obywatelskich.

Postanowieniem z dnia 10 października 2018 r. (sygn. akt I Ns 347/18) Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł o nieuwzględnieniu odwołania organizatora. W uzasadnieniu wskazał m.in., że planowane zgromadzenie miałyby się odbyć w relatywnie niewielkiej odległości od planowanej kontrdemonstracji. Spotkanie się obu zgromadzeń w jednym dniu i w zbliżonym czasie mogłoby zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, jak i mieniu w znacznych rozmiarach. Sąd podkreślił, że stan zagrożenia nie wynika z potencjalnych zachowań uczestników zgromadzenia, lecz przede wszystkim z faktu zgłoszenia organizacji kontrdemonstracji przez osoby o poglądach przeciwstawnych do tych wyznawanych przez uczestników Marszu Równości. Ponadto, zagrożenie takie może wynikać także z zachowań osób, które nie zgłosiły chęci organizacji zgromadzenia, lecz aktywnie przejawiają wolę zakłócenia przebiegu Marszu Równości. Sąd wskazał także, że planowana przez organizatorów liczba wolontariuszy służby porządkowej (20-30 osób) jest niewystarczająca do zabezpieczenia tak dużej demonstracji (ok. 1500 uczestników).

Jednocześnie Sąd nie dopuścił do udziału w sprawie HFPC argumentując, że nie wykazała ona interesu prawnego w przystąpieniu do postępowania, a ponadto zgodnie z art. 16 ust. 4 Ustawy, uczestnikami postępowania w sprawie odwołania od decyzji o zakazie zgromadzenia są wyłącznie wnoszący odwołanie oraz organ gminy.

2. Uzasadnienie wniosku o dopuszczenie HFPC do udziału w sprawie

2.1. Podstawy prawne przystąpienia do postępowania

HFPC wywodzi swoją legitymację do przystąpienia do niniejszego postępowania z art. 61 § 2 w związku z art. 61 § 1 pkt 5 oraz w związku z art. 13 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego.

Zasady dotyczące udziału organizacji pozarządowych w postępowaniach cywilnych określa art. 61 k.p.c. Zgodnie z jego § 1, „Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz” w sprawach dotyczących kwestii wymienionych w katalogu zawartym w tym przepisie. Z kolei zgodnie z art. 61 § 2 k.p.c. „W sprawach wymienionych w § 1 organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu”. Z powyższego wynika, że zakresy przedmiotowe postępowań, które organizacja może wszcząć i do których organizacja ta może przystąpić są takie same.

Zgodnie z art. 16 ust. 3 Ustawy, sąd rozpoznaje odwołanie od decyzji o zakazie zgromadzenia w postępowaniu nieprocesowym. Z uwagi na to, w celu ustalenia, czy w postępowaniu tym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące uczestnictwa organizacji pozarządowych w sprawie, należy sięgnąć do art. 13 § 2 k.p.c. Stosownie do tego przepisu, „Przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej”. Innymi słowy, jeśli w danym postępowaniu nie znajdują zastosowania żadne przepisy o charakterze *lex specialis*, obowiązują ogólne zasady wynikające z przepisów o procesie, w tym art. 61 k.p.c.²

W ocenie Sądu Okręgowego taki przepis szczególny miałby stanowić art. 16 ust. 4 zdanie 1 Ustawy, zgodnie z którym „Uczestnikami postępowania są wnoszący odwołanie od decyzji o zakazie zgromadzenia i organ gminy”. Taki pogląd prezentowany jest także w komentarzu do Ustawy: „Zgodnie z art. 16 ust. 4 zd. 1 PrZgrom, uczestnikami postępowania odwoławczego przed sądem są wnoszący odwołanie od decyzji o zakazie zgromadzenia i organ gminy. Oznacza to, że za uczestnika postępowania nie może zostać uznany inny podmiot, choćby miał ku temu interes prawny, tj. postępowanie dotyczyło jego praw (por. art. 510 KPC). Uczestnikami postępowania nie mogą być również organizacje społeczne. Komentowany przepis w sposób zupełny określa bowiem krąg uczestników postępowania sądowego, a jego wąski zakres ma sprzyjać szybkiemu rozpoznaniu sprawy”³.

Prezentowany tu pogląd jest jednak niezgodny z interpretacją omawianego przepisu przyjętą przez Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 28 marca 2018 r. (sygn. akt III SZP 1/18). SN rozpatrywał w niej zagadnienie prawne o następującej treści: „czy organ gminy jest uprawniony do wniesienia odwołania od zarządzenia zastępczego wojewody o zakazie zgromadzenia wydanego w trybie art. 26b ust. 4 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. poz. 1485 ze zm.), a także czy przysługuje mu status strony w postępowaniu toczącym się na skutek odwołania organizatora zgromadzenia od takiego

---

² Na możliwość udziału organizacji pozarządowych w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym wskazują m.in. J. Gudowski. Art. 506. W: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające, wyd. V. Wolters Kluwer, 2016; P. Prus. Art. 506. Art. 510. W: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Art. 506-1217, wyd. III. Wolters Kluwer, 2015; J. Bodio. Art. 8. W: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-729. System Informacji Prawnej LEX, 2018; A. Franusz, Przesłanki udziału organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem organizacji zajmujących się ochroną środowiska, Białostockie Studia Prawnicze, 2015, Z. 18, s. 87.

³ A. Jakubowski, Komentarz do art. 16 Prawa o zgromadzeniach [w:] S. Gajewski, A. Jakubowski, Prawo o zgromadzeniach. Komentarz, Legalis/el. 2017

zarządzenia?”. Wątpliwość w tym zakresie brała się stąd, że w przypadku zakazania organizacji zgromadzenia przez wojewodę, art. 16 ust. 4 Ustawy należy, z mocy art. 26e Ustawy, stosować odpowiednio. Oznacza to, że uczestnikami postępowania powinien być organizator oraz organ, który wydał zaskarżone zarządzenie porządkowe, a nie podmiot trzeci, jakim jest w tym przypadku organ gminy. SN uznał jednak, że tak wąska interpretacja byłaby niedopuszczalna i orzekł, że gmina może zaskarżyć zarządzenie porządkowe o zakazie, a następnie uczestniczyć w postępowaniu sądowym. Tym samym SN **przyjął, że katalog podmiotów wymienionych w art. 16 ust. 4 Ustawy wcale nie ma charakteru zamkniętego**. W tym zakresie warto także odwołać się do argumentu przywołanego w postanowieniu SN z dnia 23 stycznia 2018 r. (sygn. akt III SZP 4/17), w którym przedstawiono ww. zagadnienie prawne: „w przepisie art. 16 ust. 4 ustawy nie posłużono się przy konstruowaniu katalogu uczestników postępowania zwrotem kwalifikującym „tylko”, „wyłącznie” lub podobnym. W takim razie, skoro ustawodawca ani natura stosunku materialnoprawnego stanowiącego podłoże danej sprawy nie narzucają ograniczenia udziału w sprawie przez różne osoby wykazujące interes prawny, nie należy tego domniemywać. Wykładnia taka sprzeciwia się bowiem powszechnemu prawu do sądu, zagwarantowanemu zarówno przez przepisy polskiego prawa wewnętrznego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), jak i prawa międzynarodowego (art. 6 ust. 1 Konwencji)”.

Należy także zwrócić uwagę, że wykładnia dokonana przez Sąd Okręgowy jest wysoce niekonsekwentna. Z jednej bowiem strony uznał on, że w postępowaniu w przedmiocie odwołania od zakazu organizacji zgromadzenia mogą uczestniczyć wyłącznie podmioty wymienione w art. 16 ust. 4 Ustawy, z drugiej zaś – nie widział przeszkód w udziale w postępowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich. Dopuszczając udział RPO, Sąd trafnie więc przyjął, że art. 16 ust. 4 Ustawy wcale nie ma charakteru *lex specialis* wobec przepisów określających legitymację innych podmiotów. Z tych samych względów, zdaniem HFPC dopuszczalny byłby udział w postępowaniu np. prokuratora, jak i organizacji pozarządowej.

Za prezentowaną tu wykładnią przemawiają także argumenty natury konstytucyjnej. Należy bowiem podkreślić, że jedną z podstawowych zasad ustrojowych w Rzeczypospolitej Polskiej jest zasada społeczeństwa obywatelskiego⁴. Znajduje ona swój przejaw m.in. w art. 12 Konstytucji RP, zgodnie z którym „Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń oraz fundacji”. Zdaniem HFPC, przepisy k.p.c. (i innych ustaw proceduralnych) niewątpliwie mają na celu umożliwienie organizacjom pozarządowym, w tym fundacjom, korzystanie ze wspomnianej w cytowanym przepisie „wolności działania”. Dzięki uczestnictwu w postępowaniach sądowych organizacje pozarządowe mogą bowiem realizować swoje cele statutowe, w tym podejmować działania na rzecz dobra publicznego, w szczególności – ochrony praw człowieka i promocji standardów w tym zakresie. Z tego względu wszelkie przepisy dotyczące uprawnień organizacji pozarządowych do uczestniczenia w postępowaniach

---

⁴ Zob. np. L. Garlicki, Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Warszawa 2018, s. 81-86.

sądowych oraz ewentualnych ograniczeń tego prawa, powinny być interpretowane na tle wspomnianej zasady konstytucyjnej. Oznacza to, że należy je wyklądać w sposób przyjazny dla społeczeństwa obywatelskiego, a wszelkie wyłączenia i ograniczenia udziału organizacji w procesach (i postępowaniach nieprocesowych) muszą znajdować uzasadnienie w wartościach konstytucyjnie chronionych. HFPC nie dostrzega żadnych wartości, które mogłyby uzasadnić tak restrykcyjne odczytanie art. 16 ust. 4 Ustawy. W szczególności, nie sposób zgodzić się z autorami cytowanego wyżej Komentarza do prawa o zgromadzeniach, jakoby pozbawienie organizacji pozarządowych możliwości udziału w sprawie służyło szybkiemu rozpoznaniu sprawy. Udział HFPC w przedmiotowym postępowaniu w żaden sposób nie spowolniłby ani nie utrudniłby jego prowadzenia, lecz wręcz przeciwnie – argumenty wskazane przez HFPC mogłyby pomóc sądowi w rozpoznaniu sprawy.

Wreszcie, HFPC pragnie zwrócić uwagę, że w przeszłości HFPC dwukrotnie wstąpiła do postępowań sądowych dotyczących zakazu organizacji zgromadzeń, prowadzonych na podstawie Ustawy. Legitymacja HFPC na żadnym etapie postępowania nie była kwestionowana, a jej uczestnictwo nie utrudniło sądowi rozpoznania sprawy w przepisany w Ustawie terminie. Oba postępowania zakończyły się wydaniem prawomocnych postanowień stwierdzających, że zaskarżone decyzje o zakazie naruszały prawo⁵.

Podsumowując, zdaniem HFPC legitymację HFPC do udziału w przedmiotowym postępowaniu należy oceniać w świetle art. 61 § 1 k.p.c.

2.2. Zadania statutowe HFPC

Pierwszą przesłanką, od spełnienia której art. 61 § 1 k.p.c. (a zanim także art. 61 § 2 k.p.c.) uzależnia dopuszczalność przystąpienia organizacji pozarządowej do postępowania cywilnego jest działanie zainteresowanej organizacji w zakresie swoich działań statutowych.

Do celów statutowych HFPC należy działanie na rzecz ochrony praw człowieka (§ 8 pkt 4 Statutu HFPC), w tym w obszarze równości i przeciwdziałania nierównemu traktowaniu. Działania te są realizowane między innymi przez wstępowanie do postępowań sądowych w charakterze przedstawiciela społecznego na podstawie przepisów prawa (§ 9 pkt 1a Statutu HFPC).

W ocenie Fundacji, jedną z najbardziej fundamentalnych wolności politycznych jest wolność organizowania i uczestniczenia w pokojowych zgromadzeniach publicznych. Istota zgromadzeń polega na możliwości uzewnętrzniania przez grupę jednostek swoich poglądów i przekonań w drodze manifestowania ich w miejscu publicznym. Poprzez organizację zgromadzeń i uczestnictwo w nich, jednostki mogą realizować inne konstytucyjnie chronione prawa i wolności, jak choćby wolność działalności związków zawodowych i ruchów obywatelskich, wolność myśli, sumienia i wyznania czy prawo do wolnych wyborów. Wolność zgromadzeń pełni zatem nieocenioną rolę w demokratycznym państwie prawnym przyczyniając się istotnie do budowy społeczeństwa obywatelskiego.

---

⁵ Zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 czerwca 2017 r., sygn. akt I Acz 889/17.

Fundacja od początku swojego istnienia podejmuje działania związane z ochroną wolności zgromadzeń w Polsce. W tym zakresie pragniemy wskazać, że w ramach Programu Spraw Precedensowych HFPC prowadzona była przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej: ETPC) sprawa *Bączkowski przeciwko Polsce*, zakończona wydaniem wyroku stwierdzającego naruszenie art. 11 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności⁶ (dalej: EKPC) z uwagi na mankamenty procedury odwoławczej od decyzji o zakazie organizacji zgromadzenia⁷. W 2014 r. HFPC złożyła również opinię *amicus curiae*⁸ w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, dotyczącym konstytucyjności uprzednio obowiązującej ustawy Prawo o zgromadzeniach⁹. Postępowanie w tej sprawie doprowadziło do wydania wyroku stwierdzającego niezgodność ustawy z Konstytucją¹⁰, co wymusiło na ustawodawcy uchwalenie nowego Prawa o zgromadzeniach. Postępowanie legislacyjne w tym zakresie było monitorowane przez HFPC, która złożyła także swoją opinię prawną, wskazującą na mankamenty przedstawionego projektu ustawy¹¹. Między innymi właśnie dzięki zaangażowaniu Fundacji uchwalona ostatecznie ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. poz. 1485 ze zm.; dalej: Ustawa) uwzględniała standardy wynikające z orzecznictwa ETPC i TK, w szczególności gwarantując, że procedura odwoławcza od decyzji o zakazie organizacji zgromadzenia zakończy się przed planowanym terminem zgromadzenia.

Fundacja monitorowała również proces legislacyjny w sprawie ustawy nowelizującej Prawo o zgromadzeniach. W jego toku argumentowała m.in., że projektowane rozwiązania, wprowadzając uprzywilejowaną kategorię „zgromadzeń cyklicznych”, nadmiernie ograniczają wolność zgromadzeń¹². Z kolei po wejściu w życie tej ustawy¹³, HFPC dwukrotnie wstąpiła do postępowań sądowych dotyczących bezprawnego zakazu organizacji „zgromadzenia uproszczonego” ze względu na jego kolizję ze „zgromadzeniem cyklicznym” (zob. wyżej).

HFPC podejmuje także liczne działania na rzecz ochrony przed dyskryminacją, w tym – opartą na orientacji seksualnej. W tym zakresie należy przykładowo wskazać, że HFPC była zaangażowana w sprawę dotyczącą wstąpienia w stosunek najmu po zmarłym partnerze homoseksualnym, która stała się podstawą podjęcia przez SN uchwały wykluczającej

---

⁶ Konwencja sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.).

⁷ Zob. wyrok ETPC z 3 maja 2007 r. w sprawie *Bączkowski i inni przeciwko Polsce*, skarga nr 1543/06.

⁸ Opinia *amicus curiae* Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka W sprawie z połączonych wniosków: grupy posłów o sygn. K 44/12, grupy posłów o sygn. K 53/12, Rzecznika Praw Obywatelskich o sygn. K 4/13 dotyczących zgodności niektórych przepisów ustawy - Prawo o zgromadzeniach z Konstytucją RP, Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, Konwencja o prawach dziecka, 17 kwietnia 2014 r., http://beta.hfhr.pl/wp-content/uploads/2014/04/HFPC_TK_amicus_17042014.pdf (ostatni dostęp: 20 lutego 2018 r.).

⁹ Ustawa z dnia 5 lipca 1990 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. Nr 51, poz. 297, ze zm.).

¹⁰ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 września 2014 r., sygn. akt K 44/12.

¹¹ Opinia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w przedmiocie projektu ustawy – Prawo o zgromadzeniach, 7 kwietnia 2015 r., http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2015/04/hfpc_opinia_zgromadzenia_7042015.pdf (ostatni dostęp: 20 lutego 2018 r.).

¹² Opinia Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o zgromadzeniach (druk sejmowy nr 1044), 29 listopada 2016 r., <http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2016/11/Opinia-HFPC-prawo-o-zgromadzeniach.pdf> (ostatni dostęp: 20 lutego 2018 r.).

¹³ Ustawa z dnia 13 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. z 2017 r., poz. 579).

możliwość dyskryminacji osób LGBT na tym tle (uchwała z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. III CZP 65/12)¹⁴. Ponadto HFPC uczestniczyła w postępowaniu dotyczącym odmowy wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości przez cudzoziemca będącego partnerem obywatela polskiego. Postępowanie to zakończyło się korzystnym rozstrzygnięciem Naczelnego Sądu Administracyjnego¹⁵. HFPC zajmowała się także sprawą odmowy transkrypcji zagranicznych aktów urodzenia dzieci, w których jako rodzice wskazane były pary jedнопłciowe, która zakończyła się wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazującym na to, że taka praktyka narusza prawa dziecka i zakaz dyskryminacji¹⁶. Jednocześnie HFPC uczestniczyła w wielu sprawach dotyczących zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, które zawisły przed ETPC. Przykładowo złożyła opinię *amicus curiae* w sprawie Orlandi i inni przeciwko Włochom, w której Trybunał uznał, że brak legalizacji związków jedнопłciowych zawartych za granicą narusza prawo do poszanowania życia prywatnego skarżących¹⁷. HFPC podjęła się także reprezentacji przed Trybunałem pary, która w związku z brakiem prawnego uregulowania w Polsce sytuacji związków tej samej płci doświadcza odmiennego traktowania np. w kwestiach podatkowych i socjalnych¹⁸.

Mając powyższe na uwadze, zasadna jest konstatacja, że tematyka wolności zgromadzeń oraz ochrony osób należących do mniejszości seksualnych przed dyskryminacją bez wątplenia wchodzi w zakres zadań statutowych HFPC.

2.3. Przedmiot niniejszego postępowania a katalog z art. 61 § 1 pkt. 1-5

W ocenie HFPC, sprawa z odwołania XXXXX XXXXXXXX od decyzji Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 października 2018 r. w przedmiocie zakazania organizacji zgromadzenia dotyczy „ochrony równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli” w rozumieniu art. 61 § 1 pkt 5 k.p.c.

Wykładnia przyjęta przez Prezydenta i zaakceptowana przez Sąd Okręgowy, prowadzi bowiem do co najmniej pośredniego zróżnicowania prawa do korzystania z wolności zgromadzeń i wolności słowa wobec osób należących do mniejszości seksualnych. Zakazane zgromadzenie miało być tzw. Marszem równości, którego celem jest promowanie tolerancji i poszanowania praw osób nieheteronormatywnych.

---

¹⁴ <http://www.hfhr.pl/sn-podjal-uchwale-w-sprawie-wstapienia-w-stosunek-najmu-po-zmarlym-partnerze-homoseksualnym/>

¹⁵ <http://www.hfhr.pl/nsa-automatyczna-odmowa-zgody-na-nabycie-nieruchomosci-przez-partnera-obywatela-polskiego-to-dyskryminacja/>.

¹⁶ <http://www.hfhr.pl/nsa-nie-mozna-odmowic-transkrypcji-zagranicznego-aktu-urodzenia-dziecka-rodziny-lgbt/>.

¹⁷ <http://www.hfhr.pl/panstwo-ma-obowiazek-respektowac-zwiazki-jedнопłciowe-zawarte-za-granica-wyrok-etpc/>.

¹⁸ <http://www.hfhr.pl/sprawa-dot-ochrony-praw-par-jedнопłciowych-przed-etpcz/>.

2.4. Pisemna zgoda uczestnika postępowania

Pisemna zgoda uczestnika postępowania (tj. organizatora, który złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego) na przystąpienie przez HFPC do postępowania została złożona do Sądu Apelacyjnego wraz z jego zażaleniem.

W świetle powyższego uznać należy, że zostały spełnione wszystkie przesłanki dopuszczalności przystąpienia przez organizację pozarządową do postępowania.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,

Załączniki:

1. trzy odpisy pisma wraz z załącznikami;
2. stanowisko Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w sprawie;
3. uchwała Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka o przystąpieniu do postępowania;
4. informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Krajowego Rejestru Sądowego dla Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
5. statut Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.